

Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

Внутрішній фінансовий контроль

Шифр та назва спеціальності

Інститут

ННІ Економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу

Спеціалізація

Кафедра

Обліку і фінансів (205)

Освітня програма

Тип дисципліни

Вибіркова,

Рівень освіти

Другий (магістерський)

Форма навчання

Денна

Семестр

2

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Брік Світлана Володимирівна

svitlana.brik@khpi.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів

Авторка та співавторка понад 150 наукових і навчально-методичних публікацій.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна охоплює ключові поняття та підсистеми в галузі вивчення внутрішнього фінансового контролю. Оволодіння студентами змістом дисципліни дозволить розкрити сутність, методику та особливості проведення внутрішнього фінансового контролю для прийняття управлінських рішень на підприємстві.

Мета та цілі дисципліни

Сформувати та закріпити у майбутніх фахівців сучасне економічне мислення в галузі внутрішнього фінансового контролю, що потребує засвоєння основних теоретичних положень та опанування необхідними практичними навичками, які мають забезпечувати його ефективність

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – диференційований залік

Компетентності

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
Здатність спілкуватися іноземною мовою.
Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Здатність працювати в міжнародному контексті.
Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.
Здатність організовувати обліковий процес та регламентувати діяльність його виконавців у відповідності з вимогами законодавства та менеджменту підприємства.
Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.
Здатність формувати фінансову звітність за міжнародними стандартами, коректно інтерпретувати, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень.
Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.
Використовувати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг з дотриманням вимог професійної етики в процесі практичної діяльності.
Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.
Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.
Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування

Результати навчання

Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.
Розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання.
Обґрунтовувати інноваційні підходи до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу.
Знати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутні послуги з дотриманням вимог професійної етики.
Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.
Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Дисципліна базується на навчальних дисциплінах галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Дисципліна охоплює ключові поняття та підсистеми в галузі вивчення внутрішнього фінансового контролю. Оволодіння студентами змістом дисципліни дозволить розкрити сутність, методiku та особливості проведення внутрішнього фінансового контролю для прийняття управлінських рішень на підприємстві.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Тема 1. Вступ до внутрішнього фінансового контролю Визначення термінів і основні цілі внутрішнього фінансового контролю. Історія та еволюція концепції внутрішнього контролю. Значення внутрішнього фінансового контролю для організацій.	4
Тема 2. Законодавчі аспекти та регулювання Роль законодавства у керуванні внутрішніми фінансовими процесами. Нормативні вимоги та стандарти в галузі внутрішнього контролю.	4
Тема 3. Організаційна структура внутрішнього фінансового контролю Ролі та обов'язки учасників процесу контролю. Організаційні структури та ієрархії контролю.	4
Тема 4. Процеси та процедури внутрішнього контролю Оцінка ризиків та встановлення контрольних заходів. Контроль за фінансовими операціями Моніторинг та аналіз фінансової діяльності.	4
Тема 5. Технологічні аспекти внутрішнього контролю Використання інформаційних систем у процесі контролю. Автоматизація процесів контролю та аналізу даних. Використання спеціалізованого програмного забезпечення для внутрішнього аудиту.	4
Тема 6. Міжнародні аспекти внутрішнього контролю Порівняльний аналіз практик внутрішнього контролю в різних країнах. Проблеми гармонізації та стандартизації внутрішніх контрольних систем.	4
Тема 7. Етика та професійні стандарти внутрішнього аудиту Принципи етики професійної поведінки внутрішніх аудиторів. Поняття незалежності та об'єктивності внутрішніх аудиторів.	4
Тема 8. Кейс-стаді та з розробки та вдосконалення системи внутрішнього контролю Розгляд реальних випадків порушень та помилок у керуванні фінансами. Практичні завдання з розробки та вдосконалення системи внутрішнього контролю	4
Загальна кількість годин	32

Практичні заняття

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти а
Тема 1. Вступ до внутрішнього фінансового контролю Цілі внутрішнього фінансового контролю	2	0,15

Тема 2. Законодавчі аспекти та регулювання Законодавство, нормативні вимоги та стандарти в галузі внутрішнього контролю	2	0,15
Тема 3. Організаційна структура внутрішнього фінансового контролю Організаційна та ієрархічна структури контролю	2	0,15
Тема 4. Процеси та процедури внутрішнього контролю Контрольні та методичні заходи та прийоми	2	0,15
Тема 5. Технологічні аспекти внутрішнього контролю Спеціалізоване програмне забезпечення для внутрішнього контролю та аудиту	2	0,15
Тема 6. Міжнародні аспекти внутрішнього контролю Порівняльний аналіз практик внутрішнього контролю в різних країнах	2	0,15
Тема 7. Етика та професійні стандарти внутрішнього аудиту Принципи етики та професійної поведінки внутрішніх аудиторів	2	0,15
Тема 8. Кейс-стаді та з розробки та вдосконалення системи внутрішнього контролю Розгляд реальних випадків порушень та помилок у керуванні фінансами	2	0,15
Загальна кількість годин	16	$\sum_{i=1}^n a_i = 1,2$

Контрольні роботи

Теми контрольних робіт	Вагові коефіцієнти b
Тема. Внутрішній контроль та управління ризиками в організації: взаємозв'язок і практика застосування	1,6
Загалом	$\sum_{i=1}^n b_i = 1,6$

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання (контрольна робота).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Вступ до внутрішнього фінансового контролю Історія та еволюція концепції внутрішнього контролю, вивчення його значення внутрішнього фінансового контролю для організацій	2
Тема 2. Законодавчі аспекти та регулювання Ознайомлення з законодавчою та нормативно-правовою базою	2
Тема 3. Організаційна структура внутрішнього фінансового контролю Вивчення та складання різних застосовуваних структур. Їх недоліки та переваги	2

Тема 4. Процеси та процедури внутрішнього контролю Практичне застосування процедур з внутрішнього контролю	2
Тема 5. Технологічні аспекти внутрішнього контролю Вивчення та порівняння програмного забезпечення	2
Тема 6. Міжнародні аспекти внутрішнього контролю Вивчення досвіду зарубіжних країн	2
Тема 7. Етика та професійні стандарти внутрішнього аудиту Розбір етичності практичних ситуацій	2
Тема 8. Кейс-стаді та з розробки та вдосконалення системи внутрішнього контролю Розробка практичних пропозицій	2
Загальна кількість годин	36

Тематика індивідуальних завдань

Індивідуальне завдання передбачає виконання індивідуального звіту, розкривати обрану тематику, демонструвати вміння аналізувати інформацію та оформлювати текстові документи відповідно до мети навчальної дисципліни. Здобувач обирає конкретну тему в межах загальної тематики за погодженням з викладачем. Обсяг звіту: 8–12 сторінок основного тексту. Звіт має бути оформлений відповідно до вимог, наведених у літературному джерелі [2]. Завдання виконується протягом навчальних тижнів і подається на перевірку до залікового тижня.

Теми індивідуальних завдань

Тема 1. Сутність, цілі та завдання внутрішнього фінансового контролю на підприємстві
Тема 2. Організація системи внутрішнього контролю в бюджетних установах
Тема 3. Роль внутрішнього фінансового контролю в запобіганні фінансовим порушенням
Тема 4. Інструменти та методи внутрішнього фінансового контролю в умовах цифрової трансформації
Тема 5. Порівняльна характеристика внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю
Тема 6. Особливості впровадження внутрішнього фінансового контролю в малому та середньому бізнесі
Тема 7. Нормативно-правове регулювання внутрішнього фінансового контролю в Україні
Тема 8. Аналіз ефективності системи внутрішнього фінансового контролю на прикладі конкретного підприємства
Загальна кількість годин

36

Неформальна освіта

Здобувач має можливість перезарахувати окремі теми або курс шляхом: проходження професійних курсів чи тренінгів, онлайн-освіти, професійних стажувань, у сфері, що відповідає навчальним цілям дисципліни.

Для зарахування необхідно надати: сертифікат (електронний або друкований) про проходження курсу/стажування, опис програми тренінгу із зазначенням змісту тем, обсягу та тривалості.

Рекомендовані курси, тренінги, стажування

1. АСРМ: Внутрішній контроль (Можливість перезарахування Тем 3 Організаційна структура внутрішнього фінансового контролю - 0,15 кредита).

https://finacademy.net/ua/certified-programs/vnutrennij-audit-i-svk/vnutrennij-kontrol?utm_source=chatgpt.com

2. Ризики, контроль, аудит та комплаєнс (Можливість перезарахування Теми 4 Процеси та процедури внутрішнього контролю- 0,15 кредита).

https://www.pwc.com/ua/uk/services/corporate_trainings/risks.html

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Кодекс етики академічних взаємовідносин та доброчесності Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»: СУЯ ХПІ-ВЗЯОД-МР/10.1:2023. Харків, 2023. URL: <https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/wp-content/uploads/sites/43/2024/04/Kodeks-etyky-akademichnyh-vzayemovidnosyn-ta-dobrochesnosti-Natsionalnogo-tehnichnogo-universytetu-Harkivskiy-politehnicnij-institut-.pdf>
2. Система стандартів з організації навчального процесу. Текстові документи у сфері навчального процесу. Загальні вимоги до виконання : СТЗВО-ХПІ-3.01-2025. Харків, 2025. URL: <https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/metodotdel/wp-content/uploads/sites/28/2025/06/STZVO-HPI-3.01-2025-2.pdf>.
3. Жук В. М., Ловінська Л. Г. Контроль і ревізія: навч. посіб. Київ : НАСОА, 2021. 384 с.
4. Гуцаленко, Л. В. Контроль фінансово-господарської діяльності підприємств. Київ : КНЕУ, 2022. 287 с.
5. Шевчук В. О., Мних Є. В. Аудит і контроль фінансово-господарської діяльності: теорія і практика. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 384 с.
6. Сопко В. В., Герасименко О. М. Внутрішній контроль і аудит у системі управління підприємствами: сучасні тенденції. Київ : ЦУЛ, 2023. 178 с.
7. Левченко В. В. Контроль та аналіз фінансово-господарської діяльності підприємств. Київ : Університет економіки та права "КРОК", 2020. 286 с.
8. Дьяченко В. Л., Дубровіна, Н. М. Контроль і ревізія в управлінні фінансово-господарською діяльністю. Київ : Видавничий дім "Професіонал", 2022. 215 с.
9. Медведев В. І. Фінансовий контроль і управління: підходи і механізми. Київ : ДННУ, 2021. 198 с.
10. Данилюк М. О., Федорчук О. В. Методи і моделі контролю та аудиту фінансово-господарської діяльності. Київ : НАУ, 2023. 154 с.

Система оцінювання

Академічні успіхи здобувача вищої освіти визначаються за допомогою критеріїв та системи оцінювання знань та вмінь здобувачів, яка використовується в НТУ «ХПІ»

(<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/wp-content/uploads/sites/43/2024/01/Polozhennya-pro-kryteriyi-otsinyuvannya-znan-ta-vmin-i-pro-rejtyng-zdobuvachiv.pdf>)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, а також контрольних робіт. Підсумковий контроль здійснюється за результатами диференційованого заліку або в результаті накопичення оцінок з окремих тем у разі виконання здобувачем усіх видів поточних контрольних заходів. За умовами виконання здобувачем контрольної роботи з навчальної дисципліни на контрольному заході, але за відсутності результатів поточного контролю (практичні заняття), здобувач не може

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

бути атестованим із навчальної дисципліни до ліквідації ним поточної заборгованості.
Розрахункове значення у кількісній формі підсумкової оцінки визначається за формулою:

$$O = \sum (K_i \times O_i) / \sum K_i$$

де K_i – кількість кредитів i -го виду занять; O_i – оцінка у кількісній формі (бали) з i -го виду занять.

Розподіл кредитів за видами занять з дисципліни

Види занять	Кількість кредитів (K_i)
Практичні роботи	1,2
Контрольна робота	1,6
Індивідуальне завдання	1,2

Оцінювання кожного виду занять (O_i) здійснюється за 100-бальною шкалою.

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

30.08.2025

Завідувач кафедри

Олександр МАНОЙЛЕНКО